

Latwefch u Awises.

Nr. 47. Zettortdeena 24tā November 1849.

Leelmahte Greetina.

(Skattees Nr. 45.)

Ohtra nodatta.

Grahfs Walters fataifa Fahfas un us-
mekle few bruhhti, ar fo tuhlin teek
falaulahts.

Ka grahfs bij' fohljees eedohtees svehtā lau-
libā, pahr to wisseem winna pawalstnekeem
bij' tahds firsnigs preeks, itt kā grahfs buhtu
fohljis winneem katram jaunu mahju usbuhs-
weht. Bet grahfs pots taggad eelihde kahdā
kambarinā un klusfā prahā pahrdohmaja, kā to
jaunu buhfchanu nu eefahkt. Winsch runnaja
pee fewis tā: "Tas labbakais padohms buhs tas:
es nemfchu kahdu nabbagu semneka meiti few
par laulatu draugu; jo tas jau sinnams, ka tahda
drihsak wissas leetas man paklausih un es tad
buhfchu kungs fawā mahjā." Tuhlin winsch
likke wissas leetas fawā pilli eerikteht us to lab-
bako wihsī, pawehleja gahrdus ehdeenus un
dahrgus dsehreenus papilnam fagahdah un no-
spreede arri to deenu, kurrā fahfas turrefchoht.
Preeksch bruhtes tikke fagahdatas tafs fläistakas
rohtas, kahdas ween bij' dabbujamas un tee
dahrgakee glihtumi. Wissi winna muischneeki
un zitti zeeniti fungi ar fawahm zeenigahm mah-
tehm tikke us tahm kahfahm lubgti. Kahsu-
deena arri bij' klah, weesi wissi fanahze, bet
bruhte patte wehl ne mas ne bij' sinnama. Wissi
flattijahs zits zittam azzis un gan drihs jau fahze
dohmaht, ka grahfs tikkai gribboht winnus is-
neroht. Tē us reis grahfs pawehleja, lai wissi
tee zeenigakee fungi un tee brangakee fullaini fa-
taifotees eet bruhtei pretti. Grahfs pats kā jau
bruhtgans stalti isgresnojees, jahje papreeksch,
tafs zeenigas mahtes un preilenes, kas to bru-

tes stahti wedde, fehdeja karihtes un tee zitti
fungi un fullaini wissi jahfchus no pakkas.

Ne taht no grahfs pils bij' mafis zeems un
schinni zeemā dsihwoja tas wissu-nabbagakais
semneeks, fo fauze par Jahniti. Schim Jah-
nitim bij' weens weenigs behrns, meita, wahrdā
Greetina. Jebfchu gan ittin nabbaga no man-
tas, tomehr deesgan fläista no waiga. Smuidrs
augums, mihliga feija, prahrtiga un kauniga,
ihſi faktokt: wissi gohda-tikkumi bij' winnai par
mantu. Gahrdumus winna ne bij' baudijufe,
ar dahrgahm drahnahm ne kad gehrbufch, ta
deht arri ne sinnaja, tas effoht lepniba. Pa
deenu winna gannija lohpus, apkohpe to masu
mahjas-buhfchanu un wakkars wehlu jo wehlu
wehrpe pee rattiva. Winna zeenija un mihkoja
fawus wezzakus un fchee aktal winnu no wissas
firds mihlu turreja. Schinni zeemā nu grahfs
ar faweeem kahsu-weeeme ejahje un tē wezzi un
jauni fasfrehje us eelu minus flattih. Greeti-
na patlabban pee aktas uhdeni fmehle un kad
winna tohs kahsineekus no tahlenes eraudsija,
kad ar faweeem trauzineem steidsahs us istabu
prohjam un zaur namma-durru fchirbinu kau-
niga luhkojahs us teem stalteem jahneekeem un
brauzejeem; jo tahdu brangumu winna wehl ne
kad ne bij' redsejuse. Grahfs us jakti jahdams
bij' dauds reis zaur fcho zeemu jahjis, Greetinu
redsejis un pahr winnas gudribu, fläistumu un
prahrtigu buhfchanu lohti preezajees. Kad fchee
kahsineeki libds Jahnifcha mahjinu bij' tikkuschi,
tad grahfs fawu sirga apturreja, Greetinai lab-
deenu dewe un prassija, woi tehws effoht mahjā?
Greetina, pirmureis no tahda augsta funga us-
runnata, tā fabihjahs, ka nosarke kā beete un
gan drihs ne wahrdū ne marreja atbildieht. To-
mehr drihs fanehmahs drohfschu firdi un pasem-

migt atteize: „Zeenigs kungs, mans tehws irr gan mahjā.“ Grahfs atkal fazzija: „Sauz winnu ahrā; es gribbu ar winnu runnaht.“

Greetina darrija, kā winnai bij' pawehlehts un wezzais Jahnitis isnahze bailigi drebbedams no fawas buhdinas ahrā. Grahfs to notwehre pee rohkas, nowedde drufzjin fawrup un us to tā runnaja: „Mans mihlais Jahniti, es sinnu, ka tu effi mans ustizzams pawalstneeks, kas manni kā fawu fungu un waldineeku mihle un kas labprahrt darra, ko es pawehlu. Bet tag-gad man irr weena leeta us fīds, kur es terw atwehlu spreest, woi tā warr notift woi ne. Ko dohma, woi tu manni pēuemſi par fawu snohtu un woi man dohſi fawu weenigu meitu Greetinu par feewu?“ Wezzitis pahr fcheem wahrdeem tā fatruhfahs, ka ne wahrdu ne warreja isteikt. Bet kad nu grahfs wehl oħtrreis tāpat runnaja, tad winſch drebbedams atbildeja: „Zeenigs kungs, kas jums warr leegt taħdu nabbagu wiħru, kā manni, apfmeet!“ Us to grahfs atteize: „Nè, mihlais, es ne mas ne joħkoju, bet runnaju no teefas. Atbildi tu ar ihfeem wahr-deem ja, woi ne!“ Jahnitis nu atbildeja: „Zeenigs kungs, es ne buht ne warru jeb kad juhſu prahtam buht pretti.“ „Nu tad,“ tā grahfs teize, „eeſim eekſchā, dsirdeht, ko tawa meita fazzihs.“ Wissi tee zeenigi fungi un wiſ-fas gaſpaschas lohti brihnijahs, ka tas grahfs taħda ſemneeka buhdinā lihde eekſchā; bet jo wairak wehl brihnojahs Greetina, ka tas zeeni-gais, tik baggati isgresnojees grahfa kungs gahje winnai klaht, fatwehre winnas roħku un tā run-naja: „Greetin, es un taws tehws, mehs abbi gribbam, ka tu buhſi palikt man par feewu un es drohfchi tizzu, ka tu mums abbeem paklaufiſſi. Bet es terw wehl ko waizafchu, to apdohma itt labbi un tad man flaidri un pateſfigi arbildi. Jo reds, kād mehs zaur Deewa schehlaſtibu fcho-deen pat tikſim falaulati un buhſim wiħrs un feewa, tad es gribbu, ka tu wiſſas leetās man buhtu paklaufiſſa, un prohti tā, ka mans prahs arri buhtu taws prahs, un ka tu ne ar wahr-deem nedſ ar darbeem ne ko zittadi ne groħſitu, ne ka es to pawehlu, lai tas terw liktohs labs woi

launs buht. Tas irr tas, us ko terw nu buhs man atbildeht.“ Greetinai taggad tā israhdi-jahs, itt kā winna fapnuotu; labs briħdis pagahje, kamehr winna atjehdsahs un warreja kahdu wahrdu isrunnaht. Tad nu winna pa-klannijufhs, paſemmig i tā atbildeja: „Zeenigs leelskungs, es ne mas ne efmu zeeniga, buht juhſu gaſpascha nedſ arri jebkad ta wehrt. Bet ja nu man ta laime no Deewa spreesta, tad es ne warru nedſ fchinni, nedſ arri kahdā jittā leetā jums buht prettineeze. Tad nu es apfohlū jums wiſſas leetās buht paklaufiſſa, un ja arri juhs liktu manni nomaitoħt, ir tad jums ne wahrdu pretti ne runnafchu.“ — Us to nu grahfs itt preezigs isfauze: „Labbi, Greetin miħla, tas irr itt pareisi!“ Nu wiſch fatwehre to atkal pee rohkas un iswedde ahrā pee faweeem kahsu-weeſeem un teem laudim, kas bij fassrehjufchi to brihniumu flattitees. Grahfs nu fcheem wiſ-feem peefauze: „Redseet miħli, fchi meitina buhs manna gaſpascha un juhſu waldineeze, un tā kā juhs manni miħlejeet un zeenijeet, tāpat un wehl wairak buhs jums winnu miħleħt un zeenish!“ Nu grahfs mette ar roħku taħm zee-nigahm mahtehm, kas to bruħtes-stahti wedde un iſtahſtija, kas taħm ja-darra. Schahs nu nostahje Greetinai wiſsapkahrt, nogħrbe winnai taħs ſemneezes drehbes un uſwilke taħs dahrgas ar pehrlehm, ſeltu un dahrgeem akmineem iſ-roħtatas draħnas, ko grahfs preekſch fawas bruħtes bij' fagahdajis. Un Greetina nu no winnu widdus naħże preekſchā ne wairs kā ſem-neeka meita, bet kā flaisti isgresnota grahfa leel-mahie; grahfs to tuħlin apfwejxinaja par fawu bruħti un tai dahrġu gredſenu uſsprande uſ-pirksta. Wissi tē klahtbuħdam i angli kungi un zitti laudis bij leezieneeki fchim brihnifchikigam no-tikkumam, un tee wissi flawejha un brihnojahs pahr taħs jaunus bruħtes flaistumu un paſħas winnas beedrenes winnu gan driħs wairs ne warreja paſiħt taħdā staħte. Grahfs Walters pats fawu bruħti uſzehle uſ flaisti iſpuſchfotu baltu ſirgu un tā ar wiſſeem faweeem weeſeem dewahs atpakkal uſ pilli. Wissi tee laudis, kas bij fanahkufchi flattitees, winnus pawaddija

lihds pilli un tāpat tee augsti fungi, kā arri sem-neeki preezigi kleedse: „Lai dīshwo muhfsu leel-mahste Greetina!“ Wehl tai pafchā deenā tikke taħs kahsas turrets ar leelu goħdu.

(Turplikkam wairak.)

Sweſchas semmes finna.

No Galantes. No 14ta Juhni lihds 6tam Oktoberim f. g. irr eekſch Londones ween 13,305 zilweki kolera fehrgā apmirruschi. No 17ta September 1848 lihds 6tam Oktober 1849 irr par wiffam Londonē 14,396 zilweki faru nahwu kolera atradduschi. — Tē atkal redsi, laſſitajs, kā kolera ne ween muhs irr apmellejuſe, bet kā ta arridjan zittas semmes, tahti jo tahti, irr pahrstaigajufe, un faru mehra-dwafchu us teem zilwekeem uſpuhtufe. Gan garſch irr winnas zelſch bijis, tak ne iſ-fakkami leelaks irr winnas laupijums!!

E. F. Schönberg.

Mahtes mihlestiba.

(Skattees Nr. 45.)

Dewita dseeſma.

Us weenreis winna manniht sahza,
Ka warren auflii palikka.
Ta atmohdahs un drebbeja.
Auflii wehſch tai schnahkdams wirsū nahza.
Kaut winna redseht nespēhja;
Tak to par nahwi pasinna.

Ah! kā nu winnas mahtes-preeki
Un behrna=goħds un laimiba
Libds ar scho sapni iſsudda,
Kad eeraudsija, kā taħ neeki
Un sapnis bijis. Behdiga
Ta palikka un raudoja.

Bet nahwe, kur ween garram schahwahs,
Tur wiſſi kobki, stabdini
Nodrebbeja it baillgi,
Un noħħi us oħtru puſſi rahwahs;
Jo latris nahwi pasinna,
Un lā ta iſrauj, fapratta.

Tik kabbi, kas bij' nowabrguschi,
Neds auga wairs, neds seedeja,

Un lappas arr' jau farukka, —
Kas bij' scho dīshwi apnikkuschi,
Lee ween tai pretti llannijahs,
Un lai toħs pahrstahd, wehlejahs.

Bet nahwe wiſſeem garram steidsahs
Un beidoft apstahjahs preeksħ ta,
Pee kā pats Deewħ to fuhtija,
Kam laiks bij' klaht un muhſchinſch beidsahs.
Las bij ta filla pukkite,
Kas galwiau tur nokħare.

Bet tik ka winna klahtu bija
Un taſſijahs to pukkite
Jau iſraut, tad no nejausch
To mahti winna eeraudsija,
Kas kiplā kohku-pa-eħnā
Tur noſkummuſe fehdeja.

„Kā effi zelhu atradduſe
Tu pahrnahkt schinni kapdahrsā?“ —
Tā nahwe winna walzaja. —
„Un falki, tā tu warrejuse
Wehl aħtrak! ne kā es ſchē klaht?
To faprast newarru nebuht!“ —

„Es esmu m a h t e!“ — atbildeja
Ta noſkummuſe feewina: —
„Un tikkai mahtes-mihliba
Taħs puhles wiſſas pabrzeest spehja;
Jo winnai nahw' un dīshwiba
Irr weenlibds dauds ik brihtinā!“ —

Nu nahme darbu strahdahb steidsahs,
Pee kā pats Deewħ to fuhtija:
Vehz pukkes roħkas iſſteepa,
Kas jou pat labban dīshwoht beidsahs,
To aħra iſraut gribbeja,
Un stahdiht debbeſs-pukdahrsā.

To mannoht mahte augħscham leħza,
Un abbas roħkas apkehra
Up pukki, bes kā aixkahra
Ta to, un wiſſa spehkā brehza:
„Merauj to aħr! Apseħħlojees!
Taħs irr mans behrns! mans behrns pateef!“ —

Tad nahwe faru dwaschu puhta,
Kas bij' par ledlu auflaka,
Par seemas-wehju ašħaka,
Par mirron-smalku dauds jo gruħta,
Us winnas roħkam, no kā taħs
Driħs nogurra un atlaidahs.

„Pret manni neeks irr tawas roħkas!“ —
Tā nahwe tiħsħam fazzija; —

„To kam ween tikkai dshwiba,
Tam weenteis jazeesch mannas mohkas.
Ro grahbui es, tam jabeidsahs,
Woi augsts, woi sems, woileels, woi mass!“ —

„Bet mihiats Deems irr tak par fewis
Jo stipraks wehl!“ — ta sazzija
Ta noskummusse fewina. —
„Wisch pats to behrnu mannim dewis,
Un teeschaam negribbebs jau laut
Lik ahtri tem to ahrā raut!

„Ro Deers pats gribb, to ween es darru!“ —
Là nahwe teiza; — „Redsi, sché,
Jo esmu winna dahrsneeze.
Kam pawehl winsch, tam nemmu garru!
Un kam winsch nelauj aistikt man,
Tam jadishwo, kaut mirtu gan!

Lahs yukkes, kas man pawehletas,
Là pat tohs kohkus, stahdhus,
Ro nöredfejs winsch gattawus,
Eelsch debbes-Paradilhes svehtas
Es aishnessu un pahrstahdu,
Lai tee tur aug us muhschibu.

Tur pretti tibschus grehzinekus,
Kas ne gribb atgrestees ne buht, —
Kaut zerre Paradishe Klucht —
Lihds gallam mekle grehla=preekus,
Lohs, kad Deeros pawehl, nonestu
Us tumschu elles=walstibu.

Bet, là kā jaukā Paradijsē
Teem klahjabs, — là tee aug un seed,
Un là teem sikkem ellē eet,
Nam brihw man teilt nekahdā wihsē.
To Deewss man zeeti oisleedsis
Kaut nesin là kahds qribbejis!

Tak terw, par to lai newaid behdas;
Jo Mobsus baufchli dohti jums,
Un Kristus ewangelljums.
Kas klausja teem, — eet Kristus pehdas
To Parabihses laimiba
Wehz nahvres tressham sagaida.

Bet kas teem nepallausa frohti,
Kaut kaidri wissu sinnatu
Par ell' un debbess-walstibu,
Tur nenahks eelscha. Dauds jo lehti

Zaur addat: azzi lameellis
Warr lihst, ne tahds nahst debbesis! —
„Dohd mannu behrnu! — mahte brehza,
„Es zitta ne ko neluhdfobs,
Reds zittu sinnahf weblejohs!“ —
To fazjis se ta augscham lehza,
Un abbas rohkas ahtrumâ
Pehz diwi pukkehni issteepa.

„Es wissas pukkes tew us relsi
No dabsa ahra ierauschu,
Ja bebrnu ne otdohst tu!“ —
Ja kleedsa mahre un it greift
Ja nahwoi azzis flattijabs,
Un la bes prahtha rahdijabs.

"Tahs, zilwess, manniñ nealsharri!?" —
Ta nahme winnai usfauza, —
"Tu patte neprofti ne ka,
Zik leelu nelaimi tu darrí
Gew arr' un ohtrai mahtei wehl,
Ja tu tahs israui Deewani schehl!?" —

„Wehl ohtrai mahle? Jelle fakki?“ —
Ta noyuhksamabs lfsauza
Ta noslumimuse seewina. —
„Nu deen! tas buhstu gan par trakki!
Lai Deevs mamm' no tam pasarga!“ —
Un yukkes watham palaida.

(Turvillea bequum.)

Zittas fluddinawhanas.

Las 20tä Dezember s. g. taps Bülkalschumuischä
tas pee schibä muischas peederriggs Behrsu-krohgs ar
80 puhraveekahm arramas semmes un peetekamahm
plawahm un gannibahm wairaksohltageem us arrenti
isdohts, las misseem teem, kam patiht scho krohgu
us arrenti nemt, tohp sunnamu darrihts. 3

Lrihs frohgus un diwas mobderechanas warr
no jauneeem Jahnem us arrenti dabbuh; un dimi
muischas usraugi, los latwissi proht ratsicht, un
kam labbas parahdischanas, warr dabbuh meetas;
kam patilschana, lai tadehl peeteizabs Sarkanâ
muischâ (pee Wentespils) pee 2
muischas waldischanas.